

Kopja Informali ta' Sentenza



MALTA

**QORTI CIVILI, PRIM AWLA  
MALTA**

**ONOR. IMHALLEF  
CAMILLERI GINO LL.D.**

Seduta ta' 04 ta' Ottubru, 2002

Citazzjoni Numru. 1268/1996/1

**Alfred Zahra u Rita Zahra**

**vs**

**Raymond Bajada u Clare Bajada**

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni fejn l-atturi ppremettew:-

Illi l-konvenuti huma debitur ta' l-atturi fis-somma ta' Lm5525 (hamest'elef hames mija u hamsa u ghoxrin liri Maltin) bilanc ta' somma akbar mislufa mill-atturi lill-konvenuti skond skritturi hawn annessi u markati Dok A-E;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-konvenut Raymond Bajada pprezenta cekkijiet lill-atturi għall-ammont hawn fuq imsemmi, liema cekkijiet ma setghux jissarrfu (Dok F-M);

Illi l-konvenuti kienu interpellati mill-atturi u naqsu li jhallsu s-somma hawn fuq imsemmija;

Għalhekk l-atturi talbu li l-konvenuti, jew min minhom, prevja kwalsiasi dikjarazzjoni necessarja u opportuna, jghidu għaliex din il-Qorti m'ghandhiex:

1. prevja d-dispenza tas-smiegh tal-kawza skond l-artikolu 167 et seq tal-Kodici ta' l-Organizzazzjoni u Procedura Civili u in vista ta' l-affidavit ta' l-atturi;
2. tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-atturi s-somma ta' Lm5525 (hamest'elef hames mija u hamsa u ghoxrin lira Maltin) dovuti għan-nuqqas ta' pagament kif spjegat;

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-atturi debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda taghhom;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijet tal-konvenuti fejn gie except :-

1. Illi t-talba attrici fl-ammont dedott hija infondata stante li l-ammont ta' Lm5525 mhux dovut;

2. Illi l-konvenut Raymond Bajada ghamel diversi pagamenti u l-bilanc dovut, abbazi tal-pagamenti maghmula u tal-flus dovuti skond l-iskritturi ffirmati, huwa biss ta' Lm1725;

3. Illi, inoltre, lanqas is-somma ta' Lm1725 m'hija dovuta fl-interita' taghha stante li meta l-attur kien isellef lill-konvenut kien jinkludi s-somma indikata bhala mislufa, imghax ta' 20%, li ghaldaqstant jammonta ghal usurerija illegali;

4. Illi l-konvenut Clare Bajada qatt ma kienet parti ghall-ftehim jew skritturi ta' self maghmula bejn l-attur u l-konvenut Raymond Bajada;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda taghhom;

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Semghet lill-attur u lill-konvenut u lix-xhieda prodotti mill-partijiet;

Semghet it-trattazzjoni orali tad-difensur tal-atturi;

Rat il-verbal tas-seduta tat-28 ta' Frar 2000;

Ikkonsidrat:

## Kopja Informali ta' Sentenza

L-atturi jippretendu li l-konvenuti huma debituri taghhom fis-somma ta' hamest'elef hames mija u hamsa u ghoxrin liri Maltin (Lm5525) bilanc ta' somma akbar rappresentanti somom mislufa lill-konvenuti;

Da parti taghhom il-konvenuti qed jeccepixxu li l-ammont indikat fic-citazzjoni mhux dovut, stante li saru diversi pagamenti u l-bilanc semmai dovut huwa biss ta' Lm1725. Dan l-ahhar ammont pero' lanqas ma hu kollu dovut stante li meta l-attur kien isellef il-flus lill-konvenut huwa kien jinkludi fis-somma indikata bhala li giet mislufa l-imghax ta' ghoxrin fil-mija (20%) u dan jammonta ghall-uzura. Il-konvenuti fl-ahhar nett qed jeccepixxu li l-konvenuta Clare Bajada qatt ma kienet parti fil-varji negozji li saru bejn l-attur u l-konvenut;

L-atturi esibew kopji fotostatici ta' varji skritturi li jindikaw li l-konvenut Raymond Bajada ssellef diversi ammonti minnhand l-attur Alfred Zahra. (Vide dokumenti minn fol.4,5,6,7 u 9). Dawn id-dokumenti juru li s-sommom mislufa kienu ta' Lm1800 fil-21 ta' Dicembru 1993, Lm5000 fl-4 ta' Gunju 1994, Lm1250 fid-9 ta' Gunju 1994, Lm1200 fil-21 ta' Lulju 1994 u Lm3870 fis-26 ta' Awissu 1994. Ma jidhirx li hu kontestat li fl-imsemmija dati l-attur sellef xi flus lill-konvenut. Il-konvenut jghid, pero', li f'dawn id-dati huwa ma rcevix minnhand l-attur l-imsemmija sommom, izda rcieva inqas peress li l-attur kien izid mas-somma effettivament mislufa ghoxrin fil-mija (20%) jew hamsa u ghoxrin fil-mija (25%) tal-istess somma u dana bhala imghax. Il-konvenut isostni, ghalhekk, li kien hemm l-uzura f'dawn il-varji negozji li saru bejn l-attur u l-konvenut. Il-konvenut inoltre jsostni li l-ammonti li huwa hallas lill-attur ikopru kemm is-somom mislufa kif ukoll l-imghaxxijiet semmai permessi mill-ligi;

L-attur Alfred Zahra jichad li huwa kien izid mas-somma effettivament mislufa l-imsemmi persentagg bhala imghax. Huwa kkonferma li sellef lill-konvenut l-ammonti li huma indikati fuq l-imsemmija dokumenti. Huwa inoltre kkonferma li ghad ghandu jiehu minnhand il-konvenut is-somma indikata fic-citazzjoni u cioe' s-somma ta' Lm5525;

Ghandu jinghad mill-bidu nett li l-atturi ma ppruvawx b'mod sufficjenti dawn il-pretensjoni taghhom u cioe li huma ghad ghandhom jiehdum minnhand il-konvenut is-somma indikata fic-citazzjoni. Difatti l-attur ipproducja biss dokumenti (fol.58) li, skond kif jghid huwa stess, jigbru fihom xi notamenti li huwa kellu dwar hlasijiet u pagamenti li saru mill-konvenut. Dawn id-dokumenti pero' ma jistghux jinghataw valur probatorju. L-ewwel nett l-attur naqas li jesibixxi n-notamenti li fuqhom huwa kkompile dawn id-dokumenti u inoltre l-istess attur precedentement kien xehed li huwa ma kienx izomm records dwar il-hlassijiet li kien jghamel il-konvenut. Inoltre l-attur ma setax jghid, ghar-rigward ta' kull somma li huwa ta lill-konvenut, kemm mill-istess somom kien hallas l-istess konvenut. Minn dawn id-dokumenti esibiti mill-attur jirrizulta li l-konvenut ghad ghandu jghati somma ferm

akbar minn dik mitluba mill-attur fic-citazzjoni. L-attur ma setax jispjega dan il-fatt. Barra minn hekk, fil-kors tad-deposizzjoni tieghu, l-attur kkonferma ukoll li kien ghad ghandu jiehu minnhand il-konvenut is-somma ta' Lm8,870 u lanqas ma seta' jispjega ghala huwa f'dawn il-proceduri qed jitlob somma ferm anqas;

Dwar ir-rata ta' imghax li kellu jhallas il-konvenut, l-attur jghid li kien ftiehem mal-konvenut li din kella tkun l-istess rata tal-imghax li l-attur kien qed ihallas lill-bank fuq ammonti lilu mislufa. Dan mhux kredibbli in vista ta' cirkostanzi kollha tal-kaz u tar-risultanzi. Difatti fl-imsemmija skritturi ma hemm xejn indikat li kellha tithallas din ir-rata ta' imghax. Jirrizulta li f'wahda minn dawn l-iskritturi (fol.4) in effett hemm indikat li jekk l-ammont ma jithallax fiz-zmien skond kif indikat fl-istess skrittura kellu jizdied fuq l-ammont li kien ghadu dovut ghoxrin fil-mija (20%) tal-istess ammont. Jirrizulta ukoll li fl-iskritturi in kwestjoni ma hemmx indikata r-rata tal-imghax li kellu jithallas. Dan il-fatt hu indikattiv li mas-somma effettivament mislufa kienet tizdied somma ohra bhala imghax b'rata mhux permessa mill-ligi. Dan kollu jikkonferma dak li qal il-konvenut u jikkontradixxi dak li qal l-attur. In effett l-attur stess ammetta li fl-ahhar il-konvenut gieli kien itih xi Lm100, probabilmment bhala rigal;

## Kopja Informali ta' Sentenza

Ghalhekk ma jirrizultax sufficjentement ippruvat li l-konvenuti ghad ghandhom jghatu lill-atturi s-somma indikata fic-citazzjoni. Lanqas ma tirrizulta li hi dovuta xi somma izghar. Dan qed jinghad in vista tal-fatt li ma jistax jigi eskluż li l-attur meta kien isir is-self kien izid mas-somma mislufa ammont bhala imghax b'rat mhux permessa mill-ligi. Inltre l-konvenut ikkonferma ukoll li l-attur, meta il-hlas ma kienx isir fil-hin, kien izid mas-somma dovuta, ghoxrin fil-mija (20%) tal-istess somma. Kif gia gie rilevati dan hu effettivament indikat f'wahda mill-iskritturi li gew esibiti mill-istess attur. Inltre il-konvenut ikkonferma li b'kollox lill-attur huwa hallsu madwar tlettax il-elf lira maltin (Lm13,000) meta huwa kkalkola li kien issellef minghand l-istess attur ciurca disat elef lira (Lm9000);

Huwa minnu li l-atturi esibew diversi cekkijiet iffirmati mill-konvenuti u liema cekkijiet jidhru li ma gewx imsarrfa. Dan il-fatt pero' mhux determinanti peress li kif gia nghad ma jirrizultax sufficjentement pruvat li l-konvenuti ghad ghandhom jghatu xi somom lill-atturi;

In vista ta' dan kollu t-talbiet attrici m'ghandhomx jigu akkolti;

Ghal dawn il-motivi kollha :

Tiddeciedi billi fl-ewwel lok tilqa l-eccezzjonijiet tal-konvenuti u fit-tieni lok billi tichad it-talbiet kollha attrici;

Spejjez kollha kontra l-atturi.